EBA/GL/2024/09
ESMA75-453128700-10

04/12/2024

Съвместни насоки на EBA и ESMA относно оценката на пригодността на членовете на ръководния орган на издателите на токени, обезпечени с активи, и на доставчиците на услуги за криптоактиви

A. Спазване на насоките и задължения за докладване

Статут на настоящите насоки

1. В настоящия документ се съдържат насоки, издадени съгласно член 16 от Регламент (ЕС) № 1093/2010 [1] и член 16 от Регламент (ЕС) № 1095/2010 [2]. В съответствие с член 16, параграф 3 от Регламент (ЕС) № 1093/2010 и Регламент (ЕС) № 1095/2010 компетентните органи, участниците на финансовите пазари и финансовите институции трябва да положат всички усилия за спазване на тези насоки. В настоящите насоки са представени подходящите надзорни практики в Европейската система за финансов надзор и за това как следва да се прилага правото на Съюза.

2. Компетентните органи, както са определени в член 3, параграф 1, точка 35, буква а) от Регламент (ЕС) 2023/1114, за които се прилагат насоките, следва да ги спазват, като ги включат в практиките си по подходящ начин (например като изменят правната си уредба или надзорните си процеси), включително когато насоките са насочени предимно към участниците на финансовите пазари и финансовите институции.

Изисквания за докладване

3. В срок до два месеца от датата на публикуване на настоящите насоки на уебсайта на ЕВА и ESMA на всички официални езици на ЕС, съгласно член 16, параграф 3 от Регламент (ЕС) № 1093/2010 и Регламент (ЕС) № 1095/2010, компетентните органи трябва да уведомят ЕВА или ESMA дали i) спазват, ii) не спазват, но възнамеряват да спазват, или iii) не спазват и не възнамеряват да спазват настоящите насоки. Също така, в случай на неспазване компетентните органи трябва да уведомят ESMA или ЕВА в срок до два месеца от датата на публикуване на настоящите насоки на уебсайтовете на ESMA и ЕВА на всички официални езици на ЕС за причините, поради които не спазват настоящите насоки. Уведомленията трябва да се подават от лица с подходящите правомощия за докладване за спазването от името на техните компетентни органи. Всяка промяна в статута на спазването също трябва да се докладва пред ЕВА или ESMA.

4. Участниците на финансовите пазари и финансовите институции не са длъжни да докладват дали спазват настоящите насоки.

5. Уведомленията ще бъдат публикувани на уебсайта на ЕВА в съответствие с член 16, параграф 3 от Регламент (ЕС) № 1093/2010 и на уебсайта на ESMA в съответствие с член 16, параграф 3 от Регламент (ЕС) № 1095/2010.

[1] Регламент (ЕС) № 1093/2010 на Европейския парламент и на Съвета от 24 ноември 2010 година за създаване на Европейски надзорен орган (Европейски банков орган), за изменение на Решение № 716/2009/ЕО и за отмяна на Решение 2009/78/ЕО на Комисията (ОВ L 331, 15.12.2010 г., стр. 12).

[2] Регламент (ЕС) № 1095/2010 на Европейския парламент и на Съвета от 24 ноември 2010 година за създаване на Европейски надзорен орган (Европейски орган за ценни книжа и пазари), за изменение на Решение № 716/2009/ЕО и за отмяна на Решение 2009/77/ЕО на Комисията (ОВ L 331, 15.12.2010 г., стр. 84).

Предмет, обхват и определения

Предмет

1. В съответствие с член 21, параграф 3 и член 63, параграф 11 от регламента относно пазарите на криптоактиви настоящите съвместни насоки се отнасят до оценката на пригодността на членовете на управителния орган на издателите на токени, обезпечени с активи, и на доставчиците на услуги за криптоактиви.

Обхват на приложение

2. Настоящите насоки се прилагат при издаването на лиценз и текущо за компетентните органи, както са определени в член 3, параграф 1, точка 35, буква а) от регламента относно пазарите на криптоактиви, издателите на токени, обезпечени с активи, и доставчиците на услуги за криптоактиви[3], в съответствие с член 34, параграф 2 и член 68, параграф 1 от регламента относно пазарите на криптоактиви по отношение на оценката на пригодността на членовете на ръководния орган на:

   а) подал заявление издател на токени, обезпечени с активи (ТОА), който иска да получи лиценз съгласно член 18 от регламента относно пазарите на криптоактиви или е получил разрешение в съответствие с член 21 от същия регламент („издател на ТОА“ за целите на настоящите насоки);

   б) подал заявление доставчиците на услуги за криптоактиви (ДУК), който иска да получи лиценз съгласно член 62 от регламента относно пазарите на криптоактиви, или ДУК, лицензиран в съответствие с член 63 от същия регламент („ДУК“ за целите на настоящите насоки), или, във връзка с член 68, параграф 1 от регламента относно пазарите на криптоактиви, който предоставя услуги за криптоактиви като част от лиценза си в съответствие с член 60, параграфи (2), (4), (5) и (6) от регламента относно пазарите на криптоактиви.

3. Оценката на пригодността се основава на изискването членовете на ръководния орган на издателите на ТОА и ДУК трябва да отговарят на критериите, заложени съответно в член 34, параграф 2 и член 68, параграф 1, съгласно които членовете на ръководния орган трябва да притежават достатъчно добра репутация и да са в състояние да отделят достатъчно време, за да изпълняват ефективно своите задължения, както и оценката дали членовете на ръководния орган притежават подходящите знания, умения и опит, заедно и поотделно, за да изпълняват задълженията си. Членовете на управителния орган на издателите на ТОА и ДУК не трябва да са осъждани за престъпления, свързани с

[3] Съгласно член 60, параграф 10 от Регламент (ЕС) 2023/1114 субектите, изброени в член 60, параграфи 1—6, не подлежат на разпоредите на член 63 от Регламент (ЕС) 2023/1114, наред с другите.

изпирането на пари или финансирането на тероризма, или за каквито и да е други престъпления, които биха могли да засегнат тяхната добра репутация. Членовете на управителния орган, които подлежат на оценка, включват лица, които ще станат членове на управителния орган на издатели на ТОА и ДУК , както и членове, които вече са встъпили в длъжност. Когато ръководният орган се състои от управленска и контролна функция, настоящите насоки се прилагат както за двете функции, така и за членовете на двете функции[4].

Адресати

4. Настоящите насоки са предназначени за компетентните органи, както са определени в член 3, параграф 1, точка 35, буква а) от регламента относно пазарите на криптоактиви.

5. Настоящите насоки са адресирани също така до:

   а) издателите, както са определени в член 3, параграф 1, точка 10 от регламента относно пазарите на криптоактиви, получили лиценз в съответствие с член 21 от същия регламент;

   б) кандидат-издатели, както са определени в член 3, параграф 1, точка 11 от регламента относно пазарите на криптоактиви, които са подали заявление за издаване на лиценз съгласно член 18 от същия регламент;

   в) ДУК, както са определени в член 3, параграф 1, точка (15) от регламента относно пазарите на криптоактиви, лицензирани в съответствие с член 63 от същия регламент, или — във връзка с член 68, параграф 1 от регламента относно пазарите на криптоактиви — които предоставят услуги за криптоактиви като част от лиценза си в съответствие с член 60, параграфи (2), (4), (5) и (6) от регламента относно пазарите на криптоактиви;

   г) Подали заявление ДУК, които са подали заявление за издаване на лиценз в съответствие с член 63 от регламента относно пазарите на криптоактиви.

Определения

6. Термините, използвани и дефинирани в регламента относно пазарите на криптоактиви и в „Съвместните насоки на ЕВА и ESMA относно оценката на пригодността на членовете на управителния орган и лицата, заемащи ключови длъжности, съгласно Директива 2013/36/ЕС и Директива 2014/65/ЕС“, имат същото значение в настоящите насоки, като освен това се прилагат следните определения:

[4] В член 3, параграф 1, точка 27 от Регламент (ЕС) № 2023/1114 управителният орган се определя като „орган или органи на издател, предложител или лице, кандидатстващо за допускане до търговия, или на доставчик на услуги за криптоактиви, определени в съответствие с националното право и оправомощени да определят стратегията, целите и цялостната политика на субекта и включват лицата, които осъществяват действителното управление на стопанската дейност на субекта“.

Група	означава група, както е определена в член 2, точка 11 от Директива 2013/34/ЕС.
Управителен орган в управленската му функция	означава управителният орган, който действа в ролята си на действителен ръководител на издателя на ТОА или ДУК и включва лицата, които ръководят дейността му.
Управителен орган в надзорната му функция	означава, в случаите, когато е създаден, управителният орган, който изпълнява ролята си на орган за надзор и мониторинг на вземането на управленските решения.
Директорска длъжност	означава позиция като член на ръководния орган на дадена институция или друго юридическо лице. Когато ръководният орган, в зависимост от правната форма на съответния субект, се състои от едно лице, тази позиция също се счита за директорска длъжност.
Член	означава предложен или назначен член на управителния орган, включително действащ от името на юридически лица, които са членове на управителния орган.
Пригодност	означава, в случая на член на ръководния орган, че оценяваното лице се счита, че има достатъчно добра репутация, включително честност и почтеност, и че притежава, заедно и поотделно с други членове, подходящи знания, умения и опит и е в състояние поотделно да отдели достатъчно време за изпълнение на задълженията, за които отговаря членът.

Б. Прилагане

Начална дата на прилагане

7. Настоящите насоки се прилагат от 04/02/2025.

В. Съвместни насоки

В.1. Прилагане на принципа на пропорционалност

8. Принципът на пропорционалност има за цел да съчетае механизмите за управление в съответствие с конкретния рисков профил и бизнес модела на издателите на ТОА и ДУК, като се вземе предвид личната позиция в рамките на управителния орган, за който се прави оценка, така че да се постигнат ефективно целите на регулаторните изисквания, т.е. че членът е подходящ по отношение на конкретната позиция лично и е подходящ да бъде част от колективния управителен орган.

9. Издателите на ТОА и ДУК и компетентните органи следва да вземат предвид размера на издателя на ТОА или ДУК, неговата вътрешна организация и естеството, мащаба и сложността на издадените активи и предоставяните услуги, когато оценяват дали са достатъчни личните и колективните знания, опит и умения на членовете на ръководния орган и дали всеки от членовете лично е в състояние да отделя достатъчно време, за да

изпълнява ефективно своите задължения, успоредно с други задължителни ангажименти, които имат.

10. Издателите на значими ТОА следва да имат по-усъвършенствани политики за пригодност и процедури за оценка в сравнение с издателите на незначими ТОА. Същото се отнася и за ДУК, като се има предвид техният размер и класът на услугите за криптоактиви, предоставяни в съответствие с приложение IV от регламента относно пазарите на криптоактиви.

11. Всички членове на управителния орган на издателите на ТОА и ДУК следва да имат достатъчно добра репутация и да бъдат честни и почтени, независимо от размера на дружеството, вътрешната организация и естеството, обхвата и сложността на дейностите, както и от задълженията и отговорностите на конкретната длъжност.

12. За целите на прилагането на принципа на пропорционалност, когато се оценява пригодността на членовете по отношение на критериите за знания и опит, както и способността на членовете да отделят достатъчно време, издателите на ТОА, ДУК и компетентните органи следва да вземат предвид следните критерии:

    а) размера на издателя на ТОА или на ДУК по отношение на общата балансова стойност;

    б) правната форма на издателя на ТОА или ДУК и дали е регистриран на фондовата борса, или не;

    в) дали издателят на ТОА или ДУК е част от група, и ако е така, оценката на пропорционалността за групата;

    г) естеството и сложността на всички стопански дейности;

    д) дали се предоставят трансгранични дейности и размерът на операциите във всяка юрисдикция;

    е) в случай на издател на ТОА, следните допълнителни критерии:

        i) обема и броя на издадените ТОА;

        ii) размера на резерва от активи, държани от издателите на ТОА;

        iii) вида и сложността на активите, към които се отнася даден токен;

        iv) сложността на инструментите, в които се инвестира резервът от активи.

    ж) В случай на ДУК, следните допълнителни критерии:

i) вида и обема на предоставяните услуги и критичността им за функционирането на пазарите на криптоактиви;

ii) вида на клиентите.

B.2. Понятия за пригодност съгласно член 34, параграф 2 и член 68, параграф 1 от регламента относно пазарите на криптоактиви

B.2.1 Достатъчно добра репутация

13. Когато се оценява дали членовете на ръководния орган на издател на ТОА или ДУК имат добра репутация, в съответствие с член 18, параграф 5, буква а) и член 62, параграф 3, буква а) от регламента относно пазарите на криптоактиви оценката следва да включва свидетелство за съдимост, установяващо, че лицето не е осъждано с влязла в сила присъда и не са му налагани санкции по силата на приложимото търговско право, право в областта на несъстоятелността и в областта на финансовите услуги, или във връзка с борбата с изпирането на пари и финансирането на тероризма, за измама или за професионална отговорност. Освен това оценката следва да обхваща всички други известни факти, които биха могли да доведат до заключението, че членът няма достатъчно добра репутация, както е посочено в настоящия раздел. Тези изисквания се прилагат постоянно в съответствие с член 34, параграф 2 и член 68, параграф 1 от регламента относно пазарите на криптоактиви.

14. Членовете на ръководния орган не следва да са били обект на санкции, ембарго или мерки, свързани с тероризъм, финансиране на тероризъм или разпространение на оръжия, определени от държава членка, Съюза или международна организация, например Организацията на обединените нации. Ако член на ръководния орган бъде добавен към такъв списък на целенасочените финансови санкции, на този член следва да бъде забранено да изпълнява функциите си и следва той да бъде отстранен от ръководния орган.

15. Оценката на критериите за добра репутация на членовете на ръководния орган на даден издател на ТОА или ДУК следва да се извършва въз основа на информацията, посочена в делегираните регламенти на Комисията, приети съгласно член 18, параграф 6 от регламента относно пазарите на криптоактиви, в случай на издател на ТОА, и член 62, параграф 5 от същия регламент — в случай на ДУК.

B.2.2 Индивидуални подходящи знания, умения и опит

16. Членовете на ръководния орган следва да имат актуална представа за дейността на издателя на ТОА или ДУК и произтичащите от нея рискове на равнище, съизмеримо с отговорностите си. Това включва подходящо разбиране на областите, за които конкретният член не носи пряка отговорност, а отговаря заедно с останалите членове на ръководния орган.

17. Членовете на ръководния орган следва да имат ясна представа за режима на управление на издателя на ТОА или ДУК, за своята собствена роля и отговорности и, когато е приложимо, за структурата на групата.

18. Членовете на ръководния орган следва да познават конфликтите на интереси, които може да се получат между издателя на ТОА или ДУК и някоя от заинтересованите страни.

19. Членовете на ръководния орган следва да са в състояние да допринесат за прилагането на подходяща корпоративна култура и култура на риска, корпоративни ценности и поведение в рамките на ръководния орган, за да осъществяват дейността си компетентно и отговорно.

20. При оценката дали са налице подходящи знания, умения и опит следва да се вземат предвид:

    а) функциите и задълженията на длъжността и свързаните способности;

    б) знанията и уменията, придобити чрез образование, обучение и практика;

    в) практическия и професионалния опит, придобит на предишни длъжности и други настоящи директорски длъжности; и

    г) знанията, уменията и опита, придобити и доказани чрез професионалното поведение на члена.

21. Следва да се вземат предвид степента и профила на образованието на члена и дали то е относимо към финансовия сектор, включително пазарите на криптоактиви, или към други свързани области. Като цяло може да се счита за приложимо спрямо финансовите субекти, включително издателите на ТОА и ДУК, образованието по-специално в областта на финансите, включително криптоактивите, икономиката, правото, счетоводството, одита, управлението, регулирането на финансите, информационните технологии и количествените методи.

22. Оценката не следва да се ограничава до образователната степен на члена или до доказване на определен период на работа във финансов субект, издател на ТОА или ДУК или други дружества в области, свързани с пазарите на криптоактиви и други финансови пазари. Следва да се извърши по-задълбочен анализ на практическия опит на члена с оглед на дейностите на издателя на ТОА или ДУК, тъй като знанията, придобити от предишни заемани длъжности, зависят от естеството, мащаба и сложността на предприятието, както и от функцията, която членът е изпълнявал в него.

23. За да оценят правилно уменията на членовете на ръководния орган, издателите на ТОА и ДУК следва да обмислят използването на неизчерпателния списък с необходими умения, изложен в приложение II към съвместните насоки на ЕВА и ESMA относно оценката на пригодността на членовете на ръководния орган и лицата, заемащи ключови позиции,

съгласно Директива 2013/36/ЕС и Директива 2014/65/ЕС, като вземат предвид ролята и задълженията на длъжността, заемана от члена на ръководния орган.

24. Когато се извършва оценка на знанията и опита на конкретния член на ръководния орган, следва да се обърне внимание на теоретичния и практическия опит, свързан със:

а) регулирането на финансовите пазари, по-специално по отношение на финансовите инструменти, определени в член 4, параграф 1, точка 15 от Директива 2014/65/ЕС, и финансовите инструменти, основани на ТДР, както са определени в член 2, параграф 1, точка 11 от Регламент (ЕС) 2022/858;

б) криптоактиви, включително токени, обезпечени с активи, и токени за електронни пари;

в) необходимото разбиране на различното естество на различните видове криптоактиви;

г) принципи и процедури за управление на риска;

д) управлението на ликвидните рискове, пазарния и кредитния риск във връзка със стопанската дейност на издателя на ТОА или ДУК;

е) изисквания съгласно Регламент (ЕС) 2022/2554 на Европейския парламент и на Съвета от 14 декември 2022 година относно оперативната устойчивост на цифровите технологии във финансовия сектор[5];

ж) изисквания по отношение на използването на трети страни доставчици, включително споразумения за възлагане на дейности на външни подизпълнители и управление на трети страни доставчици;

з) счетоводство и одит;

и) задължения във връзка с борбата с изпирането на пари и финансирането на тероризма;

й) изисквания за защита на данните;

к) способност за оценяване на ефективността на механизмите на издателите на ТОА или ДУК, чрез които се осигурява ефективно управление, надзор и вътрешен контрол;

л) разбиране на финансовата информация и набелязване на най-важните проблеми въз основа на тази информация;

[5] ОВ L 333, 27.12.2022 г., стр. 1—79.

м) управленски познания, включително стратегическо планиране, разбиране на бизнес стратегията или бизнес плана на институцията и постигането на тези цели;

н) способност да представят вижданията си, да обсъждат стратегии и бизнес цели; и

о) когато длъжността на членовете е в рамките на издател на ТОА — приложимите правни изисквания за издаването на токени, обезпечени с активи.

25. Във връзка с точка и) по-горе, без да се засяга транспонирането на Директива (ЕС) 2015/849 на национално равнище, членът на ръководния орган на ДУК, определен като отговорен за прилагането на законовите, подзаконовите и административните разпоредби, необходими за спазване на Директива (ЕС) 2015/849 следва да има добри знания, умения и подходящ опит по отношение на идентифицирането и оценката на риска от ИП/ФТ и по отношение на политиките, контрола и процедурите в областта на БИП/БФТ. Това лице следва да има добра представа относно степента, в която бизнес моделът на институцията я излага на рискове от ИП/ФТ.

26. Когато се извършва оценка на практическия и професионалния опит, придобит на предишни длъжности, по-специално следва да се вземе предвид:

а) естеството на заеманата длъжност и нивото ѝ в йерархията;

б) продължителността на трудовия стаж на определена длъжност;

в) броят на подчинените;

г) естеството и сложността на предприятието, в което е заемана длъжността, включително организационната му структура;

д) обхватът на компетенциите, правомощията за вземане на решения и отговорностите на члена;

е) техническите знания, придобити благодарение на длъжността;

ж) допълнителните знания, придобити от академични дейности.

27. Когато е приложимо, членовете на управителния орган в неговата контролна функция следва да могат да оспорват решенията на управителния орган в неговата управленска функция, и други важни управленски решения, когато е необходимо, и да упражняват ефективен надзор и мониторинг върху вземането на управленски решения.

B.2.3. Колективни подходящи знания, умения и опит

28. Съставът на ръководния орган следва да гарантира, че колективно притежава подходящи знания, умения и опит, необходими за извършването на всички стопански дейности на

издателя на ТОА или на ДУК, както и за изпълнението на всички свои отговорности. Това включва, че ръководният орган притежава колективно подходящо разбиране за всички сфери на дейност и дейности на издателя на ТОА или ДУК. Ръководният орган като цяло следва да притежава също подходящи знания, умения и опит по отношение на аспектите, изброени в раздел В.2.2, както и по отношение на:

а) ефективното, стабилно и благоразумно управление на издателя на ТОА или на ДУК, включително:

   i) управление на непрекъснатостта на дейностите;

   ii) правилно отчитане на интересите на клиентите му и целостта на пазара[6];

   iii) управлението на основните рискове, свързани със създаването, използването и управлението на криптоактиви, управлението на оперативните рискове, включително киберриска;

   iv) въвеждането на мерки за откриване и предотвратяване на измами;

   v) ЕСУ фактори и ЕСУ рискове, по-специално по отношение на механизма за консенсус;

б) правната и регулаторната среда;

в) договорно право;

г) защита на потребителите;

д) информационни и комуникационни технологии и сигурност, включително, когато е приложимо, въведените механизми за консенсус;

е) децентрализиран регистър или сходни технологии, свързани с бизнес дейностите им;

ж) финансова отчетност и докладване;

з) дейностите на звената или процедурите за управление на риска, спазване на изискванията и вътрешен одит, включително създаване на такива звена или процедури;

и) важните местни и трансгранични финансови пазари, включително необходимите платформи за търговия;

й) управленски умения и опит;

[6] Вж. РТС относно конфликтите на интереси.

к) способност за стратегическо планиране;

л) управлението на групи и рискове, свързани с групови структури, когато издателят на ТОА или ДУК е дружество майка на групата.

B.2.4 Отделяне на достатъчно време от страна на членовете на ръководния орган

29. Членовете на ръководния орган на издателите на ТОА, в съответствие с член 34, параграф 2 от регламента относно пазарите на криптоактиви, или членовете на ръководния орган на ДУК, в съответствие с член 68, параграф 1 от същия регламент, следва да могат да отделят достатъчно време за изпълнението на функциите и отговорностите си. Това означава, че те са в състояние да отделят достатъчно време с оглед на други задължения, които биха могли да имат.

30. Членовете следва да могат да изпълняват задълженията си и в периоди с особено интензивна дейност или в резултат на сериозно затруднение във връзка с една или повече от операциите, като се има предвид, че в такива периоди може да е необходимо отделянето на повече време, отколкото при нормални обстоятелства.

31. Когато извършват оценка дали даден член е в състояние да отдели достатъчно време, издателите на ТОА и ДУК следва да вземат предвид най-малко следното:

а) броя на директорските длъжности във финансови и нефинансови предприятия, които едновременно заема конкретният член, като се вземат предвид възможните полезни взаимодействия между различни директорски длъжности, напр. в рамките на една и съща група, включително когато действа от името на юридическо лице или като заместник на член на ръководния орган;

б) директорските длъжности в организации, които не преследват предимно търговски цели, които въпросният член заема едновременно;

в) размера, естеството, обхвата и сложността на дейностите на субекта, когато членът заема директорска длъжност, и по-специално — дали субектът е извън ЕС;

г) географското присъствие на члена и необходимото време за пътуване с оглед на изпълнението на функциите;

д) броя на планираните заседания на ръководния орган;

е) всички необходими заседания, които трябва да се проведат, по-специално с компетентни органи или други вътрешни или външни заинтересовани страни, извън официалния график на заседанията на ръководния орган;

ж) естеството на конкретната позиция и отговорностите на члена, включително конкретни функции, например главен изпълнителен директор, председател или член на комитет, дали членът заема длъжност със или без ръководни функции и

необходимостта въпросният член да присъства на заседания в предприятията, посочени в букви а) и б), и във финансовия субект;

з) други външни професионални или политически дейности и всякакви други функции и свързани дейности, както в рамките на финансовия сектор, така и извън него, и както в рамките на ЕС, така и извън него;

и) необходимото въвеждане в работата и обучение;

й) всички други съществени задължения на члена, за които се счита, че е необходимо да бъдат взети предвид при оценката, тъй като те изискват от члена да отделя време.

32. Издателите на ТОА И ДУК следва да документират в писмен вид функциите, задълженията и изискваните способности за различните длъжности в ръководния орган и очакваното време, което се изисква да се отделя за всяка длъжност, като се вземе предвид също така необходимостта да се отдели достатъчно време за въвеждане в работата и обучение. За тази цел ДУК, които попадат в клас 1 от приложение IV към пазарите на криптоактиви, и издателите на незначими ТОА следва да направят разграничение на очаквания времеви ангажимент между членовете на управителния орган в неговата управленска функция и членовете на управителния орган в неговата контролна функция, а не за отделните длъжности в рамките на тези функции.

33. Членовете на ръководния орган следва да бъдат запознати колко време се очаква от тях да отделят. Издателите на ТОА И ДУК могат да изискат от члена да удостовери по подходящ начин способността си да отделя необходимото време за изпълнение на длъжността.

34. Издателите на ТОА И ДУК следва да наблюдават дали членовете на ръководния орган отделят достатъчно време за изпълнението на своите функции. Подготовката за заседания, присъствието и активното участие на членовете в заседанията на ръководния орган са показатели за отделеното време.

35. Въздействието на всички дългосрочни отсъствия на членове на ръководния орган следва да се вземе предвид при оценката дали другите членове на ръководния орган са в състояние да отделят достатъчно време.

36. Издателите на ТОА И ДУК следва да поддържат регистър относно всички външни професионални и политически длъжности, които заемат членовете на ръководния орган. Тези регистри следва да се актуализират, когато даден член уведоми издателите на ТОА И ДУК за настъпила промяна и когато издателите на ТОА И ДУК научат за такива промени по друг начин. Когато настъпят такива промени, които могат да намалят способността на даден член на управителния орган да отделя достатъчно време за изпълнение на функцията на члена, издателят на ТОА или ДУК следва да направи повторна оценка на способността на члена да посвети достатъчно време на длъжността.

B.3. Оценки на пригодността на членовете на ръководния орган от издатели на ТОА или ДУК

37. Издателят на ТОА и ДУК следва да носи основната отговорност за гарантиране, в съответствие с член 34, параграф 2 и член 68, параграф 1 от регламента относно пазарите на криптоактиви, че управителният орган колективно и членовете му поотделно са пригодни по всяко време. Те следва да гарантират, че членовете на ръководния орган притежават заедно и поотделно подходящи знания, умения и опит, за да се гарантира ефективното, стабилно и разумно управление и непрекъснатост на дейността на дружеството, както и правилното отчитане на интересите на неговите клиенти и целостта на пазара.

38. Издателите на ТОА и ДУК следва да гарантират, че всички членове на управителния орган имат достатъчно добра репутация, като се вземат предвид критериите, посочени в раздел B.2.1, и са в състояние да отделят достатъчно време, за да изпълняват ефективно задълженията си по всяко време, като се вземат предвид критериите в раздел B.2.4.

39. Без да се засяга одобрението на акционерите, управителните органи на издателите на ТОА и ДУК следва да утвърдят политика за пригодност. Политиката следва да включва принципи относно планирането на подбора, наблюдението и приемствеността на членовете и относно преназначаването на действащите членове и следва да определя най-малко следното:

    а) процеса на планиране на подбора, назначаването, преназначаването и приемствеността на членовете на ръководния орган и приложимата вътрешна процедура за оценка на пригодността на членовете, включително вътрешното звено, което отговаря за предоставянето на подкрепа за оценяването (напр. човешки ресурси);

    б) критериите, които се използват при оценката и които следва да включват критериите за пригодност, определени в настоящите насоки;

    в) следва да се вземат предвид критериите за състава на ръководния орган, включително аспектите на многообразието по отношение на пол, възраст, образование и професионален опит и географски произход на членовете на ръководния орган, и, когато е приложимо, как ще бъдат постигнати целите по отношение на постигане на подходящ баланс между половете;

    г) комуникационния канал с компетентните органи; и

    д) как следва да се документира оценката и резултатите от нея, включително определянето на подходящ срок за съхранение.

40. Издателите на ТОА и ДУК следва да извършат оценка или повторна оценка на пригодността на ръководния орган и на членовете му:

а) при подаване на заявление за издаване на лиценз преди започване на дейностите, за които се изисква лиценз;

б) когато настъпят съществени промени в състава на ръководния орган, включително:

i) когато се назначават нови членове на ръководния орган, включително в резултат на пряко или непряко придобиване или увеличение на квалифицирано дялово участие в издателя на ТОА и ДУК. Тази оценка следва да се ограничи до новоназначените членове и колективната пригодност на управителния орган;

ii) когато се преназначават членове на ръководния орган, ако изискванията за заемане на длъжността са се променили или ако членът се назначава на различна длъжност в рамките на ръководния орган. Тази оценка следва да се ограничи до членовете, чиято длъжност се е променила, и до анализа на важните аспекти, като се вземат предвид всички допълнителни изисквания за длъжността и колективната пригодност на управителния орган;

в) когато са настъпили съществени промени в бизнес модела и дейностите, основополагащите правни разпоредби или използваните технологии;

г) постоянно, с оглед на всеки важен нов факт или ситуация. Повторна оценка следва да се извършва по-специално в следните случаи:

i) когато има притеснения по отношение на пригодността заедно и поотделно на членовете на ръководния орган;

ii) в случай на съществено засягане на репутацията на даден член на ръководния орган или на издателя на ТОА или ДУК, включително случаи, в които членовете не спазват политиката на дружеството по отношение на конфликти на интереси;

д) когато има основателни причини да се подозира, че е извършено, извършва се или има опит за изпиране на пари или финансиране на тероризъм във връзка с този издател на ТОА или ДУК или когато е установено, че той е нарушил задълженията си за БИП/БФТ в държавата членка по произход или в приемащата държава членка или в трета държава, във всеки случай, който по друг начин може да повлияе съществено на пригодността на члена на управителния орган.

41. Издателите на ТОА и ДУК следва да извършват повторна оценка дали даден член на ръководния орган е в състояние да отдели достатъчно време, ако този член поеме допълнителна директорска длъжност или започне да изпълнява нови свързани дейности, включително в сферата на политиката.

42. Когато извършват повторна оценка на колективната пригодност, издателите на ТОА и ДУК следва да съсредоточат своите оценки върху важните промени в бизнес модела, и дейностите, стратегиите, техническите инфраструктури и рисковия профил, както в разпределението на задълженията в рамките на ръководния орган и въздействието им върху изискваните колективни знания, умения и опит на ръководния орган.

43. Когато оценява дали даден член притежава подходящи знания, умения и опит, издателят на ТОА или ДУК следва в рамките на същия период да оцени и колективната пригодност на ръководния орган. По-специално следва да се прецени какви знания, умения и опит влага лицето в колектива или, в случай на член, който е напуснал управителния орган, знанията и опита, които биха могли да бъдат изгубени след промяната в състава на управителния орган.

44. Оценките на знанията, уменията и опита на отделните членове на ръководния орган и на органа за управление като цяло следва да се извършват преди отделните членове да бъдат назначени. Когато е приложимо, ръководният орган в контролната му функция следва да отговаря за извършването на окончателните оценки.

45. Чрез дерогация от параграф 44 оценките на пригодността могат, без да се засяга националното право, да се извършват във възможно най-кратък срок, но във всеки случай в рамките на един месец от назначаването на члена на ръководния орган, във всеки от следните случаи, при които издателят на ТОА или ДУК надлежно са представили обосновка:

    а) акционерите, собствениците или членовете на издателя на ТОА или ДУК номинират и назначават членове на управителния орган на събрание на акционерите или на равностойно заседание, които не са били предложени от издателя на ТОА или ДУК или от техния ръководен орган;

    б) пълна индивидуална оценка на пригодността преди назначаването на отделен член или оценка на колективната пригодност след промяна в състава на управителния орган би нарушила стабилното функциониране на управителния орган, включително в резултат на следните ситуации:

        i) когато необходимостта от замяна на членове възникне внезапно или неочаквано, например смърт или увреждане на член;

        ii) когато даден член трябва да бъде отстранен, тъй като членът вече не е подходящ.

46. При оценката на дали са подходящи знанията, уменията и опитът следва да се вземат предвид всички въпроси, които са от значение за оценките и са на разположение за тях. Издателите на ТОА или ДУК следва да вземат предвид знанията, уменията и опита на отделните членове на управителния орган, когато оценяват дали са подходящи колективните знания, умения и опит на управителния орган, и обратното.

47. Издателят на ТОА или ДУК следва да документира резултатите от оценката си, и по-специално всички установени слабости между необходимите и действителните колективни знания и опит на членовете на ръководния орган, както и мерките, които трябва да бъдат предприети за преодоляване на тези недостатъци, включително въвеждане в работата или обучение, което трябва да се осигури.

48. За да се осигури подходящ текущ надзор, издателят на ТОА и ДУК следва да информират компетентния орган за планираното назначаване на членове или без ненужно забавяне след назначаването на членовете.

49. Когато оценката се извършва и от компетентните органи за надзорни цели, издателят на ТОА или ДУК продължава да носи отговорност за оценяването и гарантирането на колективната пригодност на ръководния орган.

B.3.1 Оценка на индивидуалната пригодност на членовете на ръководния орган от страна на ДУК и издатели на ТОА

50. Като част от оценката на пригодността на ръководния орган, издателят на ТОА или ДУК следва да оценява знанията, уменията и опита на отделните членове. За тази цел издателят на ТОА или ДУК следва:

    а) да събере информация относно пригодността на члена чрез различни канали и инструменти (напр. дипломи и удостоверения, препоръки, автобиографии, събеседвания, въпросници);

    б) да изиска от оценяваното лице да предостави точна информация и да представи документи за тази информация, когато е необходимо;

    в) да удостовери, доколкото е възможно, верността на информацията, която е предоставена от оценяваното лице;

    г) когато е приложимо, да оценява резултатите от оценката в рамките на управителния орган в неговата контролна функция; и

    д) когато е необходимо, да набележи необходимите коригиращи мерки.

51. Издателят на ТОА или ДУК следва да документира описание на длъжността на члена, за който е извършена оценка, включително ролята на тази длъжност в рамките на издателя на ТОА или ДУК, и следва да посочи резултатите от оценката по отношение на знанията, уменията и опита, както и резултатите от оценката дали е добра репутацията и дали има възможност да се отделя време, извършена в съответствие с настоящите насоки.

B.3.2 Оценка на колективната пригодност на членовете на ръководния орган от страна на ДУК и издатели на ТОА

52. Когато е приложимо, при оценяването дали са подходящи колективните знания, умения и опит, издателят на ТОА или ДУК следва да оцени поотделно състава на ръководния орган в управленската му функция и, ако е приложимо, надзорните му функции.

53. Оценката дали са подходящи колективните знания, умения и опит следва да съдържа сравнение между подходящите знания, умения и опит на ръководния орган, необходими за изпълнението на всички стопански дейности, включително техните организационни аспекти и основни процеси, и действителните колективни знания и опит на ръководния орган.

54. Когато оценява дали са подходящи колективните знания, умения и опит на ръководния орган, издателят на ТОА или ДУК следва първо да оцени всички отделни членове, да съпостави резултатите спрямо стопанските дейности и да установи, че за всички тези дейности ръководният орган като цяло притежава необходимите знания, умения и опит, за да гарантира ефективното функциониране на ръководния орган.

55. Съставът на ръководния орган следва да гарантира, че процесите на колективно вземане на решения обхващат подходящо обсъждане, оспорване и надзор. За тази цел следва да се осигури достатъчен брой членове, притежаващи знания във всяка област, за да се даде възможност за обсъждане на вземаните решения.

56. Издателят на ТОА или ДУК следва да извърши оценка на колективната пригодност на ръководния орган да изпълнява задълженията си съгласно регламента относно пазарите на криптоактиви и да документира резултатите, като използва или:

    а) образеца на матрица за пригодност, включен в приложение I, като основа и го адаптира, като се вземат предвид критериите, описани в раздел B.1; или

    б) своя собствена методика, която е подходяща и в съответствие с критериите, определени в настоящите насоки.

B.4. Коригиращи мерки от страна на издателите на ТОА или ДУК

57. Ако въз основа на оценка или повторна оценка даден издател на ТОА или ДУК стигне до заключението, че ръководният орган или член на ръководния орган не притежава необходимите знания, умения и опит или не може да отдели достатъчно време, издателят на ТОА или ДУК следва своевременно да предприеме подходящи коригиращи мерки.

58. Когато даден член на управителния орган не се ползва с достатъчно добра репутация, следва той да не бъде назначен, следва той да се смени или да не му се позволява да изпълнява длъжността си.

59. Подходящите корективни мерки могат да включват, но не се ограничават до: разпределяне на отговорностите между членовете; замяна на определени членове; подбор на допълнителни членове; обучение на отделни членове; или обучение на ръководния орган като цяло, за да се гарантира, че разполага с подходящи колективни знания, умения и опит.

60. Ако при оценка или повторна оценка даден издател на ТОА или ДУК се установят лесно поправими недостатъци във връзка с необходимите подходящи знания, умения и опит или способността за отделяне на достатъчно време на ръководния орган или на даден член на ръководния орган, издателят на ТОА или ДУК следва да предприеме подходящи корективни мерки за своевременно отстраняване на тези недостатъци.

61. Във всеки случай компетентните органи следва своевременно да бъдат уведомявани за всички установени съществени недостатъци по отношение на всеки от членовете на ръководния орган и на състава на ръководния орган като цяло. Информацията следва да включва предприетите или предвидените мерки за отстраняването на тези недостатъци и срока за прилагането им.

B.5. Оценка на пригодността от компетентните органи

62. Компетентните органи следва да уточнят надзорните процедури, приложими към оценката на пригодността на членовете на управителния орган на издателите на ТОА и ДУК. Когато определят надзорните процедури, компетентните органи следва да имат предвид, че оценката на пригодността, извършена, след като членът е встъпил в длъжност, би могла да доведе до необходимостта от отстраняването на непригоден член от ръководния орган или до ситуация, в която ръководният орган вече не е колективно пригоден.

63. Компетентните органи следва да осигурят публичното оповестяване на описанието на тези процедури за оценка. Надзорните процедури следва да гарантират, че новоназначените членове на ръководния орган и ръководният орган като колективен орган се оценяват от компетентните органи. Надзорните процедури следва също така да гарантират, че преназначените членове на управителния орган се оценяват повторно от компетентния орган в съответствие с настоящите насоки, когато е необходима повторната оценка поради промяна в изискваната информация или длъжността, заемана от преназначения член.

64. Компетентните органи следва да гарантират, че техните надзорни процедури им позволяват своевременно да разрешават случаите на неспазване на приложимите регулаторни изисквания.

65. Компетентните органи следва да изискват от издателите на ТОА и ДУК да ги уведомяват незабавно за всички свободни длъжности в управителния орган. Компетентните органи, които оценяват пригодността на членовете на управителния орган преди назначаването им, следва да изискват от издателя на ТОА или ДУК да ги уведомят без ненужно забавяне, след като дружеството е решило да предложи члена за назначаване. Компетентните органи, които оценяват пригодността на членовете на ръководния орган след назначаването, следва да изискват от издателя на ТОА или ДУК да уведоми за назначението най-късно две седмици след назначаването. Това уведомление следва да включва информацията, посочена в параграф 70.

66. В надлежно обоснованите случаи, посочени в параграф 45, от издателите на ТОА и ДУК следва да се изисква да предоставят на компетентния орган пълната документация, изисквана съгласно параграф 70, в рамките на един месец от назначаването на члена.

67. Компетентните органи следва да определят максимален период за извършваната от тях оценка на пригодността, който не следва да надвишава 4 месеца, считано от датата, на която издателят на ТОА или ДУК предостави уведомленията за предвиденото или действителното назначаване.

68. Когато компетентен орган установи, че за завършване на оценката е необходима информация в допълнение към изискваната съгласно параграф 70, срокът, определен в параграф 67, може да бъде спрян от момента, в който компетентният орган поиска допълнителна информация, до нейното получаване.

69. Компетентните органи следва да извършват своите оценки въз основа на информацията, предоставена от издателя на ТОА или ДУК и от оценяваните членове, и да ги оценяват с оглед на понятията, определени в настоящите насоки, както е приложимо.

70. Компетентните органи следва да изискват от издателите на ТОА и ДУК да представят информацията и документацията, необходими за оценка на пригодността на члена на ръководния орган, включително информацията и документацията, необходими за оценката на пригодността при издаване на лиценз, както е посочено в делегирания регламент на Комисията, възложен съгласно член 18, параграф 6 от регламента относно пазарите на криптоактиви, по отношение на прилагането на параграф 2, буква и) от настоящия член, в случай на издател на ТОА, и възложен съгласно член 62, параграф 5 от същия регламент, по отношение на прилагането на параграф 2, буква ж) от настоящия член, в случай на ДУК, в които са се съдържа доказателство за достатъчно добра репутация на членовете, за подходящи индивидуални и колективни знания, умения и опит на членовете и на ръководния орган, както и способността им да отделят достатъчно време.

71. Когато е уместно, на базата на основан на риска подход и за издатели на значими ТОА, компетентните органи следва да използват и събеседвания за целите на оценките за пригодност.

72. Оценката на индивидуалната и колективната пригодност на членовете на ръководния орган следва да се извършва постоянно от компетентния орган като част от текущите им надзорни дейности.

73. Компетентните органи могат да присъстват или да провеждат заседания с издателя на ТОА или ДУК, включително с някои или всички членове на управителния му орган, или да участват като наблюдатели в заседанията на управителния орган, за да оценят ефективното му функциониране. Честотата на тези заседания следва да се определя на базата на основан на риска подход.

74. Компетентните органи следва да гарантират, че издателите на ТОА и ДУК извършват необходимите повторни оценки съгласно раздели В.3, В.3.1 и В.3.2. Ако повторната оценка на пригодността от страна на компетентен орган е предизвикана от повторна оценка от издател на ТОА или ДУК, този компетентен орган следва да вземе предвид обстоятелствата, които са довели до повторната оценка, и нейното въздействие върху индивидуалната и колективната пригодност на ръководния орган.

В.6. Решение на компетентния орган

75. Компетентните органи следва да вземат решение въз основа на оценката на индивидуалната и колективната пригодност на членовете на управителния орган в рамките на максималния срок, посочен в параграф 67, или, ако срокът е бил спрян, както е посочено в параграф 68, в рамките на максималния срок от шест месеца.

76. Когато въз основа на резултата от оценката на пригодността, извършена от компетентния орган, се стигне до заключението, че не е доказано в достатъчна степен, че оценяваното лице е пригодно, включително в ситуации, когато предоставената информация не е достатъчна, за да се завърши оценката, компетентният орган следва да възрази или да не одобри назначаването на това лице, освен ако установените недостатъци са поправими и могат да се преодолеят чрез други мерки, предприети от издателя на ТОА или ДУК.

77. Когато даден издател на ТОА или ДУК не предостави на компетентния орган достатъчно информация по отношение на пригодността на оценявано лице, компетентният орган следва да уведоми дружеството, че членът не може да бъде член на ръководния орган, тъй като не е било доказано в достатъчна степен, че лицето е подходящо, или че е взел решение за отказ.

78. Когато бъдат установени недостатъци по отношение на индивидуалните или колективните знания, умения или опит на членовете на ръководния орган, компетентният орган, като има предвид вече предприетите от издателя на ТОА или ДУК мерки, следва да предприеме подходящи мерки за отстраняване на установените недостатъци и да определи график за прилагането на тези мерки. Тези мерки следва да включват според случая една или повече от следните мерки:

а) задължаване на издателя на ТОА или ДУК да организира специално обучение за членовете на управителния орган заедно и поотделно;

б) задължаване на издателя на ТОА или ДУК да промени разпределението на задачите между членовете на ръководния орган;

в) задължаване на издателя на ТОА или ДУК да откаже предложения член или да замени определени членове;

г) задължаване на издателя на ТОА или ДУК да промени състава на ръководния орган, за да се гарантира индивидуалната и колективна пригодност на ръководния орган;

д) отстраняване на члена от управителния орган на издателя на ТОА или ДУК;

е) когато е целесъобразно, да наложи административни санкции или други административни мерки (напр. да определи конкретни задължения, препоръки или условия), включително като крайна мярка да отнеме лицензa.

Съвместни насоки за оценка на пригодността на акционерите или членовете, преки или непреки, с квалифицирано дялово участие в издатели на ТОА или в ДУК.

Г. Спазване на насоките и задължения за докладване

Статут на настоящите насоки

1. Настоящият документ съдържа насоки, издадени в съответствие с член 16 от Регламент (ЕС) № 1093/2010[7] и член 16 от Регламент (ЕС) № 1095/2010[8]. В съответствие с член 16, параграф 3 от Регламент (ЕС) № 1093/2010 и Регламент (ЕС) № 1095/2010 компетентните органи, участниците на финансовите пазари и финансовите институции полагат всички усилия за спазване на настоящите насоки. В настоящите насоки са представени подходящите надзорни практики в Европейската система за финансов надзор и за това как следва да се прилага правото на Съюза.

2. Компетентните органи, както са определени в член 3, параграф 1, точка 35, буква а) от регламента относно пазарите на криптоактиви, за които се прилагат насоките, следва да ги спазват, като ги включат в практиките си по целесъобразност (например като изменят правната си уредба или надзорните си процеси), включително когато насоките са насочени предимно към участниците на финансовите пазари и финансовите институции.

Изисквания за докладване

3. В срок от два месеца от датата на публикуване на настоящите насоки на уебсайтовете на ЕВА и ESMA на всички официални езици на ЕС, в съответствие с член 16, параграф 3 от Регламент (ЕС) № 1093/2010 и Регламент (ЕС) № 1095/2010 компетентните органи трябва да уведомят ЕВА или ESMA дали i) спазват, ii) не спазват, но възнамеряват да спазват или iii) не спазват и не възнамеряват да спазват настоящите насоки. Също така, в случай на неспазване компетентните органи трябва да уведомят ESMA или ЕВА в срок до два месеца

[7] Регламент (ЕС) № 1093/2010 на Европейския парламент и на Съвета от 24 ноември 2010 година за създаване на Европейски надзорен орган (Европейски банков орган), за изменение на Решение № 716/2009/ЕО и за отмяна на Решение 2009/78/ЕО на Комисията (ОВ L 331, 15.12.2010 г., стр. 12).

[8] Регламент (ЕС) № 1095/2010 на Европейския парламент и на Съвета от 24 ноември 2010 година за създаване на Европейски надзорен орган (Европейски орган за ценни книжа и пазари), за изменение на Решение № 716/2009/ЕО и за отмяна на Решение 2009/77/ЕО на Комисията (ОВ L 331, 15.12.2010 г., стр. 84).

от датата на публикуване на настоящите насоки на уебсайтовете на ESMA и EBA на всички официални езици на ЕС за причините, поради които не спазват настоящите насоки. Уведомленията трябва да се подават от лица с подходящите правомощия за докладване за спазването от името на техните компетентни органи. Всяка промяна в статута на спазването също трябва да се докладва пред EBA и ESMA.

4. Уведомленията ще бъдат публикувани на уебсайта на EBA в съответствие с член 16, параграф 3 от Регламент (ЕС) № 1093/2010 и на уебсайта на ESMA в съответствие с член 16, параграф 3 от Регламент (ЕС) № 1095/2010.

Предмет, обхват и определения

Предмет

5. В съответствие с член 16 от Регламент (ЕС) № 1093/2010 и Регламент (ЕС) № 1095/2010 в настоящите съвместни насоки се определя методиката, която компетентните органи следва да използват за оценка на обстоятелствата, пораждащи квалифицирани дялови участия (раздел Е.1 от насоките).

6. В настоящите съвместни насоки се определя методиката, която компетентните органи следва да използват за оценка на пригодността на акционера или члена, който притежава квалифицирано дялово участие, пряко или непряко (раздел Е.2 от насоките):

   а) в кандидат-издател, който е подал заявление да получи лиценз съгласно член 18 от регламента относно пазарите на криптоактиви, в съответствие с мандата, определен в член 21, параграф 3 от същия регламент;

   б) в кандидат ДУК, който е подал заявление да получи лиценз съгласно член 62 от регламента относно пазарите на криптоактиви, в съответствие с мандата, определен в член 63, параграф 11 от същия регламент.

7. В съответствие с член 16 от Регламент (ЕС) № 1093/2010 и Регламент (ЕС) № 1095/2010 в настоящите съвместни насоки се определя методиката, която компетентните органи следва да използват за оценка на пригодността на кандидат-приобретател на пряко или непряко квалифицирано дялово участие (раздел Е.3 от насоките):

   а) в издатели на ТОА, лицензирани съгласно член 21 от регламента относно пазарите на криптоактиви, в съответствие с критериите, посочени в член 42, параграф 1, букви а)—д) от същия регламент;

   б) в ДУК, лицензиран съгласно член 63 от същия регламент, в съответствие с критериите, посочени в член 84, параграф 1, букви а)—д) от същия регламент.

Обхват на приложение

8. В съответствие с член 18, параграф 2, буква ѝ) или член 62, параграф 2, буква з) от регламента относно пазарите на криптоактиви, в случай на заявление за издаване на лиценз за издател на ТОА или ДУК, оценката на кандидат-приобретателите се отнася до достатъчно добрата репутация на акционерите или членовете, независимо дали са преки или непреки, с квалифицирано дялово участие.

9. В съответствие с член 42, параграф 1 и член 84, параграф 1 от регламента относно пазарите на криптоактиви, в случай на издател на ТОА или ДУК, лицензиран съгласно член 21 или 63 от същия регламент, оценката на кандидат-приобретателите се отнася до пригодността, въз основа на петте критерия за оценка, посочени в същия член, на

акционерите или съдружниците, независимо дали са преки или непреки, с квалифицирани дялови участия.

10. Настоящите насоки не се прилагат за издатели на ТОА или ДУК, които са лицензирани като кредитни институции съгласно Директива 2013/36/ЕС. Освен това ДУК, които са финансови субекти, изброени в член 60, които предоставят услуги за криптоактиви като част от своя лиценз в съответствие с член 60, параграфи 2—6 от регламента относно пазарите на криптоактиви, не подлежат на разпоредите на членове 63 и 84, но продължават да подлежат на разпоредбите на член 68, параграф 2.

Адресати

11. Настоящите насоки са предназначени за компетентните органи, както са определени в член 3, параграф 1, точка 35, буква а) от регламента относно пазарите на криптоактиви.

Определения

12. Освен ако не е посочено друго, термините, използвани и дефинирани в регламента относно пазарите на криптоактиви, имат същото значение и в настоящите съвместни насоки. В допълнение, за целите на настоящите насоки се прилагат следните определения, включително и с цел препратка към съвместните насоки на ЕНО относно квалифицирани дялови участия:

Кандидат-приобретател	означава физическо или юридическо лице, което независимо дали самостоятелно или като действа съгласувано с друго лице или лица, възнамерява да придобие или увеличи пряко или непряко квалифицирано дялово участие в придобивано предприятие, което е издател на ТОА, лицензиран съгласно член 21 от регламента относно пазарите на криптоактиви, или ДУК, лицензиран съгласно член 63 от същия регламент, или акционер или член, който, пряко или непряко, самостоятелно или съгласувано с друго лице или лица, притежава квалифицирано дялово участие в кандидат-издател на ТОА, който е подал заявление да получи лиценз в съответствие с член 18 от същия регламент, или в кандидат ДУК, който е подал заявление да получи лиценз в съответствие с член 62 от същия регламент
Секторни директиви или регламенти	означава регламента относно пазарите на криптоактиви

Акционер или член	означава физическо или юридическо лице, което притежава акции в придобиваното предприятие или, в зависимост от правната форма на дадена институция, друг вид собственици или членове в придобиваното предприятие.
Надзорен орган, отговарящ за контрола на сделката	означава компетентният орган, както е определен в член 3, параграф 1, точка 35, буква а) от регламента относно пазарите на криптоактиви, който отговаря за надзора на придобиваното предприятие.
Придобивано предприятие	означава: - кандидат-издател, който е подал заявление да получи лиценз в съответствие с член 18 от регламента относно пазарите на криптоактиви; или - издател на ТОА, лицензиран в съответствие с член 21 от същия регламент; или - кандидат ДУК, който е подал заявление да получи лиценз съответствие с член 62 от регламента относно пазарите на криптоактиви; или - ДУК, лицензиран в съответствие с член 63 от регламента относно пазарите на криптоактиви.
Съвместни насоки на ЕНО относно квалифицирани дялови участия	означава съвместните насоки на EIOPA, EBA и ESMA за пруденциална оценка на придобивания и увеличения на квалифицирани участия във финансовия сектор от 16 декември 2016 г. (JC/GL/2016/01).

Д. Прилагане

Начална дата на прилагане

13. Настоящите насоки се прилагат от 04/02/2025.

Е. Съвместни насоки

Е.1. Съгласувани действия, значително влияние, непреки акционери, решение за придобиване

14. Компетентните органи следва да определят дали са изпълнени обстоятелствата, довели до предлагано придобиване на квалифицирано дялово участие в придобиваното предприятие, преди да се извърши оценката на пригодността на кандидат-приобретателя.

15. За тези цели компетентните органи следва да прилагат методиката за оценка, посочена в съвместните насоки на ЕНО относно квалифицирани дялови участия, а именно в дял II, глава 1, раздел 4 „Действащи съгласувано“, раздел 5 „Значително влияние“, раздел 6 „Непряко придобиване на квалифицирано участие“, раздел 7 „Решение за придобиване“.

Е.2. Оценка на пригодността на акционерите или членовете, преки или непреки, с квалифицирано дялово участие към момента на издаване на лиценз

16. В съответствие с член 21, параграф 2, буква в) или член 63, параграф 10, буква в) от регламента относно пазарите на криптоактиви компетентните органи следва да оценят дали кандидат-приобретателят с квалифицирано дялово участие в предприятие, което е подало заявление за лиценз в съответствие с член 18 или за лиценз в съответствие с член 62 от същия регламент, има достатъчно добра репутация, както е посочено в член 34, параграф 4 и член 68, параграф 2 от същия регламент (ЕС). Когато се оценява репутацията на кандидат-приобретателя, тази оценка следва да се основава на критериите, посочени в член 42, параграф 1 или в член 84, параграф 1, буква а) от регламента относно пазарите на криптоактиви, а когато се оценява липсата на основателни съображения за съмнение, че се извършва или е имало опит за ИП/ФТ — на критериите, посочени в член 42, параграф 1 или в член 84, параграф 1, буква д) от същия регламент.

17. За оценката на репутацията на кандидат-приобретателя компетентните органи следва да се позовават за своята оценка на информацията, посочена в делегираните регламенти на Комисията, приети съгласно член 18, параграф 6 от регламента относно пазарите на криптоактиви в случай на издател на ТОА, и член 62, параграф 5 от същия регламент в случая на ДУК, и следва да прилагат методиката, посочена в дял II, глава 3, раздел 10 от съвместните насоки на ЕНО относно квалифицирани дялови участия „Репутация на кандидат-приобретателя — първи критерий за оценка“, според случая.

18. Когато се оценява липсата на основателни съображения за съмнение, че се извършва или е имало опит за ИП/ФТ, компетентните органи следва да прилагат методиката, посочена в дял II, глава 3, раздел 14 от съвместните насоки на ЕНО относно квалифицирани дялови участия „Подозрения за изпиране на пари или финансиране на тероризъм от кандидат-приобретателя — пети критерий за оценка“. Освен това компетентните органи следва да прилагат параграф 28 от настоящите съвместни насоки, когато средствата за придобиване

на квалифицирани дялови участия се състоят от криптоактиви или когато те произтичат от обмена на криптоактиви във фиатна валута.

19. За целите на оценката на аспектите дали репутацията е достатъчно добра, свързани с професионалните компетентности на кандидат-приобретателя, компетентните органи следва да прилагат пропорционалност в съответствие с раздел 8, параграф 8.3 от съвместните насоки на ЕНО относно квалифицирани дялови участия „Пропорционалност“.

E.3. Оценка на пригодността на кандидат-приобретателя на квалифицирано дялово участие в съответствие с член 42, параграф 1 или член 84, параграф 1 от регламента относно пазарите на криптоактиви

20. За да оценят дали дадено физическо или юридическо лице е взело решение за придобиване, компетентните органи следва да приложат раздел 7 от съвместните насоки на ЕНО относно квалифицирани дялови участия „Решение за придобиване“.

21. Компетентните органи трябва да оценяват пригодността на кандидат-приобретателите на преки или непреки квалифицирани дялови участия в издател на ТОА, лицензиран в съответствие с член 21 от регламента относно пазарите на криптоактиви, или в ДУК, лицензиран в съответствие с член 63 от същия регламент, в съответствие с критериите, посочени съответно в член 42, параграф 1, букви а)—д) или в член 84, параграф 1 от същия регламент.

22. За оценката на критерия, посочен в член 42, параграф 1, буква а) или в член 84, параграф 1, буква а) от регламента относно пазарите на криптоактиви относно репутацията на кандидат-приобретателя, компетентните органи следва да се позоват за своята оценка на информацията, посочена в делегираните регламенти на Комисията, приети съгласно член 42, параграф 4 от регламента относно пазарите на криптоактиви в случай на издател на ТОА, и на член 84, параграф 4 от същия регламент в случай на ДУК, и следва да прилагат методиката, посочена в дял II, глава 3, раздел 10 от съвместните насоки на ЕНО „Репутация на кандидат-приобретателя — първи критерий за оценка“, според случая.

23. За оценката на критерия, посочен в член 42, параграф 1, буква б) или в член 84, параграф 1, буква б) от регламента относно пазарите на криптоактиви, във връзка с репутацията, знанията, уменията и опита на всяко лице, което ще ръководи дейността на придобиваното предприятие, компетентните органи следва да прилагат методиката за оценка, определена в на съвместните насоки на ЕВА и ESMA относно оценката на пригодността на членовете на управителния орган на издатели на ТОА или ДУК.

24. За оценката на критерия, посочен в член 42, параграф 1, буква в) или в член 84, параграф 1, буква в) от регламента относно пазарите на криптоактиви, компетентните

органи следва да прилагат методиката, посочена в дял II, глава 3, раздел 12 от съвместните насоки на ЕНО относно квалифицирани дялови участия „Финансова стабилност на кандидат-приобретателя — трети критерий за оценка“.

25. За оценката на критерия, посочен в член 42, параграф 1, буква г), свързан с непрекъснатото спазване на изискванията, посочени в дял III от Регламента относно пазарите на криптоактиви, или в член 84, параграф 1, буква г), свързан с непрекъснатото спазване на изискванията, определени в дял V от същия регламент, когато става въпрос за пруденциално изискване, компетентните органи следва да прилагат методиката, посочена в дял II, глава 3, раздел 13 от съвместните насоки на ЕНО относно квалифицирани дялови участия „Спазване на пруденциалните изисквания от придобиваното предприятие“ с това изискване.

26. Специално по отношение на издателите на ТОА непрекъснатото спазване на пруденциалните изисквания за ликвидност включва изискванията, свързани със състава, управлението, инвестирането, отделянето и попечителството на резервните активи, с оглед удовлетворяване на евентуални искания за обратно изкупуване от страна на държателите на токена.

27. За оценката на критерия, посочен съответно в член 42, параграф 1, буква д) или в член 84, параграф 1, буква д) от регламента относно пазарите на криптоактиви, компетентните органи следва да прилагат методиката, посочена в дял II, глава 3, раздел 14 от съвместните насоки на ЕНО относно квалифицирани дялови участия „Подозрения за изпиране на пари или финансиране на тероризъм от кандидат-приобретателя — пети критерий за оценка“.

28. Когато средствата за придобиване на квалифицирани дялови участия се състоят от криптоактиви или когато те произтичат от обмена на криптоактиви в фиатна валута, компетентните органи, в допълнение към прилагането на методиката за оценка, предвидена в дял II, глава 3, раздел 14 от съвместните насоки на ЕНО относно квалифицирани дялови участия „Подозрения за изпиране на пари или финансиране на тероризъм от кандидат-приобретателя — пети критерий за оценка“, следва също така да установят:

    а) адреса на децентрализирания регистър, използван от кандидат-приобретателя, когато прехвърлянето на криптоактиви е регистрирано в мрежа, използваща технологията на децентрализирания регистър или подобна технология, и номера на сметката за криптоактиви, използвана от кандидат-приобретателя, когато такава сметка съществува и се използва за обработка на трансакцията;

    б) номера на сметката за криптоактиви, използвана от кандидат-приобретателя, когато прехвърлянето на криптоактиви не е регистрирано в мрежа, използваща технологията на децентрализирания регистър или подобна технология;

в) уникалния идентификатор на трансакцията, когато прехвърлянето на криптоактиви не е регистрирано в мрежа, използваща технологията на децентрализирания регистър или подобна технология, и не е извършено от или към сметка за криптоактиви; и

г) доставчика(ците) на услуги за криптоактиви на страните по трансакцията, според случая.

29. Когато извършват оценката си, надзорните органи, отговарящи за контрола на сделката, следва да прилагат принципа на пропорционалност в съответствие със раздел 8 от съвместните насоки на ЕНО относно квалифицирани дялови участия „Пропорционалност“ в случай на кандидат-приобретатели в издател на ТОА, лицензиран в съответствие с член 21 от регламента относно пазарите на криптоактиви, или в ДУК, лицензиран в съответствие с член 63 от същия регламент.

30. В случай че кандидат-приобретателят възнамерява да придобие квалифицирано дялово участие в придобивано предприятие, което е издател на ТОА, лицензиран в съответствие с член 21 от регламента относно пазарите на криптоактиви, или в ДУК, лицензиран в съответствие с член 63 от същия регламент, надзорните органи, отговарящи за контрола на сделката, следва да прилагат дял II, глава 2, раздел 9, параграфи 9.1—9.3 от съвместните насоки на ЕНО относно квалифицирани дялови участия по отношение на процедурата, приложима за подаденото от кандидат-приобретателя уведомление.

Приложение I — Образец на матрица за оценка на колективната компетентност на членовете на ръководния орган

Приложение I към насоките е предоставено като отделен файл във формат Excel.